

PLEŠTINA: PRETPOSTAVLJAM DA SU TO VRLLO SLICNI MLADI LJUDI SA SLICNIM PROBLEMIMA U ŽIVOTU I NA STUDIJU. MOGUĆE DA SU DANAŠNJE GENERACIJE NEŠTO BOLJE INFORMIRANE, TE DA IMAJU BOLJI KONTAKT SA SVIJETOM, VEĆI BROJ PUTOVANJA, VIŠE SVIJETSKJE LITERATURE...

1:100: ŠTO PAMTITE IZ STUDENTSKIH DANA I DA LI MOŽETE USPOREDITI UVJETE RADA NA FAKULTETU?

PLEŠTINA: IZ ONOG VREMENA PAMTIM ENTUZIJAZAM JEDNOG BROJA KOLEGA KOJI SU NA ONDAŠNJI ROMANTIČNI NAČIN RAZMIŠLJALI O POBOLJŠANJU STUDIJA, UNAPREĐENJU ARHITEKTURE I KOREKCIJE SLIKE SVIJETA. UGODNO SJEĆANJE VEZANO JE I NA OSJEĆAJ PONOSA NA PRVE PROJEKTE NA VIEŽBAMA UZ ASISTENTE HASANAGIĆA, DRAGOMANOVIĆA, GDU. MARSIĆ... UGODNA MI JE BILA I REKTOROVA NAGRAĐA URUČENA OD TADAŠNJEG REKTORA UVAŽENOG IVANA SUPEKA. DANAS SVE VIŠE I VIŠE OSJEĆAM ZADOVOLJSTVO ŠTO SAM IMAO PRILIKU SLUŠATI PREDAVANJA JEDNE SJAJNE PROFESORSKE GENERACIJE: DENZLER, VRKLIJAN, NIČE, GALIĆ, VANIŠTA, MOHOROVIČIĆ, ŠEGVIĆ, RAŠICA, BEGOVIĆ, GVOZDANOVIĆ, BOLTAR, MILIĆ, ŠRAM I JOŠ NIZ ZNAČAJNIH IMENA. PROFESORA TURINU SAM SLUŠAO U PAR NAVRATA U CRTAONICI, I UVIJEK MI JE ŽAO ŠTO JE OTIŠAO PRERANO - MOJOJ GENERACIJI NIJE USPIO ODRŽATI PREDAVANJA. KOMPARIRAJUĆI ONO I OVO VRIJEME, STIL RADA SE NIJE MNOGO IZMIJENIO - NA SREĆU ILI NA ŽALOST - OVISNO O TOMJE KAKO TKO DOŽIVLJAVA POSTOJEĆI STIL RADA. DANAS SU NARAVNO UVJETI RADA POBOLJŠANI S OBZIROM NA KOMPJUTORSKU OPREMU KOJOM RASPOLAŽETE, ALI STE NAŽALOST IZGUBILI M A K E T A R N I C U .

1:100: KAKO TO DA STUDIJ ARHITEKTURE NE MOZE OSIGURATI BAREM SKROMNU MAKETARNICU?

PLEŠTINA: EVO U MOME KABINETU VIDITE KOLIKO JA MAKETE VOLIM. STUDENTI SU ME IZNENADILI SA VOLJOM, INTERESOM I REKAO BIH LAKOĆOM KOJOM PRISTUPAJU IZRADI MAKETE. I POPRED SVIH DRUGIH IZAZOVNIH PROSTORNIH PRIKAZA PERSPEKTIVE, AKSONOMETRIJE ILI 3D-MODELA, MAKETA ČE ZAUVIJEK OSTATI SREDSTVO ARHITEKTONSKOG PRIKAZA. FAKULTET SE SVAKAKO MORA PRISIJETITI VREMENA KADA SMO IMALI MAKETARNICU I PONOVO OSIGURATI PROSTOR (MOZDA DIO RADIONICE U PODRUMU), I SUZNU OPREMU I VODITELJA - MISLIM DA JE VRŠNI MAKETAR KOLEGA TURČIĆ VEĆ PRI FAKULTETU, A I STUDENTI DEMONSTRATORI BI SE VRLLO LAKO NAŠLI.

1:100: TKO ILI ŠTO JE PO VAŠEM MIŠLJENJU ODGOVORNO ZA SITUACIJU DA SVAKI STUDENT NA FAKULTE-

TU NEMA SVOJ STOL ZA CRITANJE, TE SE NEPRESTANO MORA SELITI SA NACRTIMA OD VIEZBI DO VIEZBI?

PLEŠTINA: MISLIM DA SU DOSTA PRISUTNE OBJEKTIVNE OTEZAVAJUĆE OKOLNOSTI: UVJETI PROSTORA, KVALITET POSTOJEĆEG INVENTARA, BROJ STUDENATA, TE NARAVNO I POSTOJEĆI KONCEPT STUDIJA.

1:100: KOJI SU VAŠI UZORI U ARHITEKTURI?

PLEŠTINA: BILO IH JE JAKO PUNO, OD VLASTITIH PROFESORA I KOLEGA DO NAJVEĆIH SVJETSKIH IMENA. OSOBNI SUSRETI SA POZNATIM SVJETSKIM ARHITEKTIMA, POSLIJE SAM PRIMIJETIO, UVIJEK SU OSTAVLJALI NEKIH TRAGOVA NA ONO ŠTO SAM I SAM RADIO. BORAVAK U TALIESIN WESTU I SUSRET S WESLLE PETERSONOM I BRUCE PFEIFFEROM MI JE AKTUALIZIRAO WRIGHTA. KOD PAUL RUDOLPHA SAM RADIO OSAM MJESECI, U BIROU MARCELA BREUERA DVA MJESECA, SA LOUIS KAHNOM SAM BIO POLA SATA U NIEGOVOM FILADELFIJSKOM BIROU, ISTO TOLIKO I SA PETER SMITSONOM U JEDNOM TALIJANSKOM KAFIĆU. SA CHARLESOM MOOROM SAM SE RUKOVAO, ALVARA AALTA SAM PROMATRAO IZ BLIZINE. KROZ DUŽE I KRAĆE SUSRETE UPOZNAO SAM SE SA SJAJNOM GENERACIJOM FINSKIH ARHITEKATA SEDAMDESETIH I OSAMDESETIH: REIMA PIETILA, ERKI KAIRAMO, KIRMO MIKOLA, JUHANI PALASMA, MATTI VESIKANSA. U URBINU SAM UPOZNAO GIANCARLA DI CARLA, SA GLENN MURCOTOM, DANAS VIEROJATNO NAJAKTUALNIJIM AUSTRALSKIM ARHITEKTOM, SAM IZMIJENIO NEKOLIKO PISAMA, A PREDAVANJE I KRATKI SUSRET S KRHKOM I SUPTILNOM, ALI LIČNOSTI SNAŽNE I

6 1 100/1 /11/97

INTERVIEW:

Prof.dr.sc. Lenko Pleština

razgovor vodila: Helena Alfrević

foto: Saša Relić

1:100

IMPRESIVNE ARHITEKTURE KAZUYO SEYIMA, DRAGI MI JE SUVENIR S OVOLJETNOG BORAVKA U GRAZU. JEDAN POSEBAN OBLIK IMPRESIJE KOJA TRAJE, UZOR KOJI BI BILO LIJEPO, ALI JE TEŠKO SLJEDITI, JE ARHITEKT I PROFESOR NIKOLA FILIPOVIĆ.

1:100: DA LI SU STUDENTI PO VAŠEM MIŠLJENJU DOVOLJNO INFORMIRANI, DA LI POSJEĆUJU IZLOZBE, DOVOLJNO ČITAJU, POSJEĆUJU VANNASTAVNA PREDAVANJA?

PLEŠTINA: ZAGREB KAO VELIKI GRAD I METROPOLA IPAK PERMANENTNO NUDI SVOJEVRSNA DOGAĐANJA I JA PRETPOSTAVLJAM DA STUDENTI U TOMU DOSTA PARTICIPIRAJU. BILA BI VELIKA ŠTETA AKO SE SVE OVE MOGUĆNOSTI PROPUSTAJU.

1:100: DA LI MISLITE DA DOVOLJNO AKTUELNIH INFORMACIJA DOBIVAJU NA PREDAVANJIMA?

PLEŠTINA: U OKOLNOSTIMA GDJE SE TAKO MALO IZDVAJA ZA STRUČNU LITERATURU, ZA OPREMU STUDIJSKOG ARHIVA, IZRADU MATERIJALA ZA PREDAVANJE; PORED SLABO OPREMLJENIH PREDAVAONICA, MISLIM DA GOTOVO SVE KOLEGE IPAK USPIJEVAJU ODRŽAVATI ZAVIDAN NIVO NASTAVE I USPIJEVAJU PRUŽATI I NAJNOVIJE AKTUALNOSTI KROZ SVOJA PREDAVANJA.

1:100: ŠTO SE MOŽE UČINITI DA PREDAVANJA BUDU ZANIMLJIVA I AKTUELNA, A DA OSTANU U OKVIRU NASTAVNOG PROGRAMA?

PLEŠTINA: VEĆA ULAGANJA U IZRADU MATERIJALA ZA PREDAVANJE, TE BOLJA OPREMLJENOST. PREDAVAONICA O N I C A

1:100: INTERESIRA NAS NEŠTO VIŠE O VAŠEM ISPITU I O PRAKSI IZRADE REFERATA.

PLEŠTINA: PREUZIMAJUĆI VOĐENJE PREDMETA "STAMBENE ZGRADE II" NASLIJEDIO SAM I ISPITNI REFERAT KAO ZAMIENU ZA PISMENI DIO ISPITA. TAKO JE BILO ZAPISANO I U NASTAVNOM PROGRAMU. STUDENTI DOBIVAJU NEKOLIKO MOGUĆNOSTI ZA ODABIR TEME REFERATA, KAO NPR. OBRADA DOMAĆEG PRIMJERA OBITELJSKE KUĆE UZ POSJET KORISNICIMA I RAZGOVOR S ARHITEKTOM, OBRADA NIZA ILI NEKOG DRUGOG TIPA NISKE STAMBENE IZGRADNJE, OBRADA TEME OBITELJSKE KUĆE IZ STRUČNE LITERATURE, OBRADA VIŠE OBITELJSKIH KUĆA POJEDINOG ARHITEKTA, OBRADA OBITELJSKE KUĆE KROZ IZRADU MAKETE, RAZNOVRNE SLOBODNE TEME U SVEZI OBITELJSKE KUĆE I SL. STUDENT SLOBODNO MOŽE BIRATI ILI PREDLAGATI TEMU, I NEBROJNO PUTA AKO ŽELI ODUSTAJATI OD ODABRANE TEME I BIRATI NOVU TEMU. REZULTATI OVOG KONCEPTA ISPITA SU PREMA MOJOJ PROCJENI IZVANREDNI. UMJESTO KRATKOTRAJNOG ŠKOLNIČKOG MEMORIRANJA ("ŠTREBERAJA"), STUDENTI SU UPUĆENI NA STUDIJSKI OPEN MIND RAD, NA ZNANSTVENO METODSKI PRISTUP PROBLEMU. PREKO ISPITNOG REFERATA STUDENTI NA USMENI ISPIT DONOSE ZNAČAJAN "BONUS" TAKO DA NA PREDMETU PRAKTIČKI NEMA PADANJA. NEKE NADOPUNE KOJE SE PONEKAD TRAŽE OD STUDENTA NISU REPETIRANJE ISPITA, A NIKAD ZA POSLJEDICU NISU IMALE GUBITAK OCJENE ZA UPIS U NOVU ŠKOLSKU GODINU. PRILIKOM ISPITNOG RAZGOVORA, JA NASTOJIM SPOZNATI NAČIN NA KOJI STUDENT RAZMIŠLJA ILI RJEŠAVA NEKI PROBLEM, VIŠE NEGOLI NJEGOVU ISPITNO TEMPIRANU MEMORIJU. NARAVNO, DA BI SE RAZMIŠLJALO, POTREBAN JE I ODREĐEN MINIMUM ZNANJA, A PONEKAD JE TO ZNANJE I ONO OPĆE

SEDMANDESETIH GODINA I RANJE, TJEDNIH SATI U SVEUKUPNOJ NASTAVI TIJEKOM STUDIJA BILO JE ZA 40 SATI VIŠE (1966 GODINE 303 SATA, 1996 GODINE 263 SATA). JA, NARAVNO, RAZUMIEM INTONACIJU VAŠEG PITANJA I APSOLUTNO SE SLAŽEM DA BI OVU TRADICIJU KOJA SE GENERACIJSKI PEREPETUIRA TREBALO KORIGIRATI I DA TAJ NADLJUDSKI NAPOR BUDE SAMO ZA ONE KOJI ŽELE UBRZATI SVOJ STUDIJ, ALI TAKOĐER DA SE I ONIMA DRUGIMA KOJI ŽELE "PREŽIVJETI" DAJU MOGUĆNOSTI NEŠTO OPUŠTENIJEG STUDI-RANJA. TAJ NAČIN JA NAZIVAM POLIVALENTNO-FLEKSIBILNI MODEL U NJEMU JE PRISUTNA POSVEĆENOST STUDIJU JER I U NJEMU MOŽE BITI ELEMENATA OŠTROG RADA, NATJEČANJA ZA BOLJU POZICIJU PRI BIRANJU PROGRAMA, POSTIZANJE USPIJEHA ZA DOBIVANJE STIPENDIJA I RAZNOVRNIH DRUGIH BONUSA.

1:100: SPOMENULI STE POLIVALENTNO-FLEKSIBILAN MODEL. PRETPOSTAVLJAM DA JE TO VAŠA VIZIJA FAKULTETA U BUDUĆNOSTI. DA LI NAM MOŽETE POBLIŽE OPISATI TAJ MODEL?

PLEŠTINA: NAŠ MODEL STUDIRANJA JE KRUTI MODEL "GODINA ZA GODINU" I "SVI SVE U ISTO VRIJEME", NEISPUNJENJE NORME SE SANKCIONIRA "PONAVANJANJEM" (IAKO U STVARNOSTI GOTOVO DA I NE POSTOJI PONAVLANJE, VEĆ SAMO PARCIJALNI UPIS PREDMETA). SUPROTNO TOME JE POLIVALENTNI - S POJAČANOM PONUDOM IZBORNE NASTAVE I FLEKSIBILNI-SVATKO PREMA SVOJIM SPOSOBNOSTIMA (INTELEKTUALNIM, VREMENSKIM I FINACIJSKIM) PRILAGODAVA RITAM I KVALITETU STUDI-RANJA. ILUSTRATIVNO TO JE KAO: MENU ILI A LA CARTE. SVI NAŠI NASTAVNICI SU ZADOVOLJILI VRLO STROGE KRITERIJE IZBORA, VELIKI BROJ VRSNIH ARHITEKATA KOJI SU SE DOKAZALI U PRAKSI DOŠLO JE NA FAKULTET, NAŠI STUDENTI SU SREDNJOŠKOLSKA ELITA, PA SE NAMEĆE PITANJE DA LI BI KVALITET NASTAVE MOGAO IMATI JOŠ VEĆI KVALITET? AKO SMO ZADOVOLJNI S POSTOJEĆIM, DEPLASIRANO JE BILO ŠTO MIJENJATI, NO UKOLIKO MISLIMO DA BI SE POSTOJEĆI KVALITET MOGAO POBOLJŠATI NEKE KOREKCIJE BI TREBALO NAPRAVITI.

Prof. dr. sc. Lenko Pleština

STEČENO JOŠ U OSNOVNOJ ŠKOLI. SUVREMENI KONCEPT UČENJA TRAŽI I SPOSOBNOST TRAJNOG UČENJA KROZ CIELI ŽIVOT, A BAZIRA SE NA ISTRAZIVANJU, RAZMIŠLJANJU I STUDI-RANJU, I TAJ KONCEPT JE ODU-VIEK BIO IMANENTAN PRIRODI ARHITEKTA-PROJEKTANTA. STOGA BIH ŽELIO DA MOJ ISPIT IMA OVU I N O T A C I J U . PROFIT ZA PREDMET "STAMBENE ZGRADE II" OD ISPITA SA REFERATOM JE IZUZETAN, A VIEROVAO SAM DA I STUDENTI TAKOĐER SA ZADOVOLJSTVOM PRIHVAĆAJU OVAKAV KONCEPT ISPITA. KORISTEĆI MATERIJAL KOJI DOBIVAM PREKO STUDENTSKIH REFERATA, MOGU ODRŽAVATI AKTUALNOST I PODIZATI KVALITET NASTAVE, A FORMIRAN JE I ZNAČAJAN FOND DOKUMENTACIJE OBITELJSKIH KUĆA ZA MOGUĆE ZNANSTVENO ISTRAZIVANJE.

NEDAVNO JE OD PREDSEDNIKA STUDENTSKOG ZBORA DOŠLA PRIMJEDBA NA SVE ISPITE KOJI SADRŽAVAJU REFERAT (NE ZNAM KOLIKO JE TO POJEDINAČNA, A KOLKO MASOVNIJA ZAMJERKA), TE JE POSTAVLJEN ZAHTEJ ZA POVROTOM NA TRADICIONALAN OBLIK ISPITA, ODNOSNO, DA SE DA I TA MOGUĆNOST. JA TAJ ZAHTEJ USVAJAM, I SVI STUDENTI KOJI ŽELE MOĆI ĆE PRISTUPIITI ISPITU SA ISPIT-NIM REFERATOM (I BONUSOM), A SVI KOJI ŽELE MOĆI ĆE ODGOVARATI NA TRADICIONALAN NAČIN - BEZ R E F E R A T A .

1:100: DA LI JE ISPITE MOGUĆE PROVESTI JEDNAKO KVALITETNO, A NA MANJE FORMALAN NAČIN?

PLEŠTINA: SVAKI PREDMET IMA ODREĐENE SPECIFIČNOSTI, PA MOGUĆE I KARAKTER POJEDINIH ISPITA MOŽE VARIRATI. JA ŽIVIM U UVJERENJU DA JE MOJ ISPIT OSLOBODEN FORMALIZMA. RAĐO BIH ZNAO ŠTO STUDENTI O TOME MISLE.

1:100: DA LI JE MOGUĆE NAKON PUNOG PRETHODNOG RADNOG DANA S PAŽNJOM PRATITI 6 SATI PREDAVANJA OD 8 h UJUTRO?

PLEŠTINA: UISTINU JE NEKOME IZVAN NAŠE STRUKE TEŠKO POJMITI KAKO JE TO MOGUĆE. BUDUĆI DA SLIČNE OKOLNOSTI TRAJU VEĆ DECIENIJAMA I DA SU GENERACIJE TO PROŠLE, ONDA JEDINO ARHITEKTI ZNAJU KAKO JE TO MOGUĆE. DJELOMIČNO TO ISKUSTVO DOBRO DOĐE I KASNIJE U PRAKSI, KOD FINIŠIRANJA PROJEKATA I PREDAJE NATJEČAJA, ISPORUKE NACRTA NA GRADILIŠTE KOJE ČEKA I SL. VEĆI BROJ VAŠIH NASTAVNIKA JE PROŠAO JOŠ OŠTRIJU TEMPO NEGO ŠTO JE OVAJ VAŠ DANAŠNJI.

KAKAV PROGRAM JE DOBAR DA BI SE EDUCIRAO DOBAR ARHITEKT? U ODGOVORU NA OVO DOSTA SLOŽENO PITANJE, JA SE POVODIM ZA PROGRAMIMA NA FAKULTETIMA ČIJA JE ARHITEKTURA U SAMOM SVJETSKOM VRHU. DA LI SU TI PRO-GRAMI I NAČIN Njihove REALIZACIJE I NAMA PRIKLADNI? JA DRŽIM DA JESU. JEDNA JE NEZAOBILAZNA KONDICIJA: KVALITET I NIVO NAO-BRAZBE SE NE SMIE SPUŠTATI, DIPLOMA OVE ŠKOLE MORA ZNAČITI OSPOSOBLJEN I KVALITETAN STRUČNIK ARHITEKT- A SVA OSTALO MOŽE BITI FLEKSIBILNO I PROMIENJIVO. KADA SE ZALAŽEM ZA JEDAN FLEKSIBILNIJI MODEL, NAPOMINJEM DA TO NIJE PLOD NEKIH MOJIH POSEBNIH UMOVANJA I ISTRAŽIVANJA I DAVANJA RISKANTNIH NEPROVJERENIH RJEŠENJA, VEĆ SAMO POZIVANJE NA ISKUSTVO BROJNIH ARHITEKTONSKIH ŠKOLA U SVIJETU. NEDAVNO SAM SE UPOZNAO I SA VRLO FLEKSIBILNIM MODELOM NA ARHITEKTONSKOM FAKULTETU U GRAZU: JAKO PUNO STUDENATA, FAKULTET NEMA NUMERUS CLAUSUS, 400 UPISA GODIŠNJE, 100 DIPLOMIRANIH GODIŠNJE, PROSIEK STUDI-RANJA 9-10 GODINA (PODATKE SAM DOBIO U JEDNOM NEFORMALNOM RAZGOVORU, PA MOGUĆE NISU KRAJNJE EGZA-KTNI, ALI PRETPOSTAVLJAM DA SU PRIBLIŽNI) U GRADU JE 170 BIROA, NA STRANICAMA SVJETSKIH MAGAZINA G. DOMENIG, K. KADA, P. EISENKOCK, SZYSZKOWITZ & KOWALSKI, V. GINKE I D R U G I . ŠKOLSKU GODINU 1975/76 SAM PROVEO U FINSKOJ I TADA SAM SE DETALJNO UPOZNAO I INICIRAO S

MODELOM NA ARHITEKTONSKOM FAKULTETU U HELSINKIJU, A KOJI SU ONI NAPRAVILI PO UZORU NA JEDAN AMERIČKI MODEL, MISLIM ONAJ NA HARVARDU ILI MITU. TAJ Njihov FLEKSIBILNO-POLIVALENTNI PROGRAM ISTICA SAM JOŠ 1983. U KOMISIJI KOJA SE BAVILA ANALIZOM NAŠEG PROGRAMA, A 1991. GODINE MI JE BIO INSPIRACIJOM ZA JEDAN PROGRAM KOJI SAM U KANDIDATURI ZA PRODEKANSKO MJESTO PONUDIO TADAŠNJIEM ZNANSTVENO NASTAVNOM VIJEĆU. PROGRAM SE DOSTA OSLANJAO NA POSTOJEĆE STANJE, PA NIJE BIO NI PREVIŠE RADIKALAN NITI U VELIKOM ODMAKU OD POSTOJEĆEG KONCEPTA NASTAVE (CCA 17 % IZBORNE NASTAVE), ALI JE IPAK PO MOJ SUDU RJEŠAVAO NEKE PROBLEME KOJI SADA EGZISTIRAJU. PROGRAM NA ZNV NIJE PROŠAO. PRED DVIJE GODINE SAM IZABRAN ZA PRODEKANA BEZ PROGRAMA ("DA SAM GA IMAO VJEROJATNO NE BIH NI BIO IZABRAN"), A NAKON IZBORA SAM DEKANU PONUDIO PROGRAM OD 10 TOČAKA MOJE MOGUĆE AKTIVNOSTI. NEKE OD TIH TOČAKA SU BILE DJELOMIČNO NA TRAGU MOJIM RANIJIH RAZMIŠLJANJA O FLEKSIBILNOJ I POLIVALENTNOJ NASTAVI, A SVE SKUPA STROGO UNUTAR POSTOJEĆEG ZAKONSKOG OKVIRA. OD PREDLOŽENOG USPIO SAM SAMO NEŠTO PROŠIRITI MEĐUNARODNU SURADNIJU, TE UVESTI POJAM BODOVA UMJESTO RANIJE TAKSATIVNO NAVEDENIH PREDMETA. OBZIROM DA JE MOJ INICIJALNI BODOVNI PRIEDLOG KORIGIRAN, OVAJ ZAHVAT IMA VIŠE SIMBOLIČKI NEGOLI PRAKTIČKI ZNAČAJ.

1:100: DA LI POSTOJI NEŠTO ŠTO STE ZELJELI, A NISTE USPJELI OSTVARITI KAO PRODEKAN IZ BILO KOJEG R A Z L O G A ?

PLEŠTINA: ZA NEKE AKTIVNOSTI (VIJEĆE GODIŠTA, SEMESTRALNE RADNE IZLOŽBE, ANALIZA USPIJEHA STUDIRANJA) NIJE BILO DOVOLJNO INTERESA KAKO KOD NASTAVNIKA, TAKO NI KOD STUDENATA, A ZA NEKE AKTIVNOSTI (TESTIRANJA SEMESTRA, UPISI) NISAM DOBIO MANDAT I OVLAŠTENJA.

1:100: DA LI JE MOGUĆE BILO ŠTO MIJENJATI U NASTAVI FAKULTETA?

PLEŠTINA: MOGUĆE BI BILO LEGALIZIRATI DOSADAŠNJE ISKUSTVO. PARADOKSALNO JE TO ŠTO JE I NAŠ MODEL U STARNOSTI POPRILOČNO FLEKSIBILAN, ALI NA ŽALOST NE NA BAZI UNAPRIJED POSTAVLJENIH FLEKSIBILNIH REGULA, VEĆ NA BAZI AD HOC ODLUKA, DISKRECIJSKIH ODLUKA, PRIVREMENIH RJEŠENJA I SL. PRILIKOM TESTIRANJA SEMESTRA NAŠ MODEL JE OZBILNO UZDRMAN, ROKOVI SE (POGOTOVO NA VIŠIM GODINAMA) PROLONGIRAJU, A SVAKE JESENI U VRIJEME UPISA, NAŠ SE MODEL RASPADA, CCA 1/3 STUDENATA ZADOVOLJAVJA KRITERIJE UPISA, I TADA DA NE BI DOŠLO DO RASPADA SISTEMA UMANJIJU SE UVJETI (PROŠLE GODINE SE USPOSTAVIO DEKANSKI ROK S APELOM PROFESORIMA "DA NE BUDU PRE-STROGI"). NERIJETKO SE NA VIEZBAMA SUSREĆE "RAD NA CRNO" FORMALNO NEUPIŠANIM STUDENATA, A TOGA BI BILO I PUNO VIŠE KADA NE BI BILO ZABRANA. U NASTAVI OVOG FAKULTETA IMA VIŠE PRIMJERA KADA SE POJEDINI PREDMET KOJI SE SADA OBRADUJE PRI POČETKU ILI SREDINI STUDIJA RANIJE OBRADIVAO POTKRAJ STUDIJA ILI OBRNUTO (1970: VIŠESTAMBENI OBJEKT JE BIO U IX SEMESTRU, SADA JE U V; PRIJE DESET GODINA PROF. BENDENKO JE SVOJE PREDMETE PREDAVAO U V, VI, VII I VIII SEMESTRU ITD.) I JA NE MOGU PRIMJETITI DA LI BI U BILO KOJIM KOMBINACIJAMA OBRAZOVNI KVALITET "FIANLNOG PROIZVODA" BIO BOLJI ILI LOŠIJI. LAKO BI MOGLI IZVUČI ZAKLJUČKE DA NE POSTOJI ISKLUČUJO JEJEDAN JEDINSTVENI "IDEALIZIRANI PROCES" SAVADIVANJA NASTAVNOG PROGRAMA, VEĆ DA VIŠE RAZLIČITIH PUTOVA MOŽE OPET DOVESTI DO KVALITETNOG ZAVRŠETKA STUDIJA. ČUDI ME DA NE MOŽEMO ANTICIPIRATI BUDUĆA DOGAĐANJA, SVE ONE STRESNE SITUACIJE OKO TESTIRANJA I UPISA, I DA NE MOŽEMO SMISLITI NEŠTO DA TOGA VIŠE NE BUDE. MISLIM DA MNOGE ELEMENTE IZ NAŠE DOSADAŠNJE PRAKSE NE BI TREBALO TRETIRATI KAO LOŠE ISKUSTVO, VEĆ OBRNUTO KAO MOGUĆNOSTI KOJE STALNO TREBAJU BITI PRISUTNE. AKO JE TAKO, RJEŠENJE KOJE SE NAMEĆE KAO PRVI KORAK KA FLEKSIBILNOM MODELU JE LEGALIZACIJA DOSADAŠNJIH RAZNOVRSNIH "LOŠIH", "IZNUĐENIH", "NUŽNIH" ODLUKA U JEDAN GLOBALNI MODEL. VELIKA SLOBODA, ALI U KOJOJ SE ZNAJU PRAVILA IGRE NEĆE PROIZVESTI ANARHIJU, NO SASVIM JE JASNO DA VELIKA SLOBODA ZNAČI I VELIKU ODGOVORNOST (ODGOVORNOST SVAKOG ZA S E B E)

JA SAM RANIJE ŽIVIO U UVJERENJU DA BI STUDENTI RADO PRIHVALILI FLEKSIBILNI MODEL, ALI VIŠE NISAM NITI U TO SIGURAN. POPNEKAD JE UMJESTO OSOBNE ODGOVORNOSTI KOMFORNIJE U MASI, KOLEKTIVITETU, A MENU PRIHVALJIVII OD A LA CARTE. OSIM TOGA FLEKSIBILNI MODEL JE IPAK NEŠTO SKUPLJI MODEL, AKO PO NIČEMU DRUGOM PO TOME ŠTO VEĆINA STUDENATA DUŽE STUDIRA, A TO NETKO TREBA FINANCIRATI. ODREĐENI RITAM, KOLIČINU STUDIJA I KVALITETU USPIJEHA DRŽAVA (MINISTARSTVO ILI DRUGE FUNDACIJE) MOŽE PLAĆATI DOK BI SVE IZVAN TOGA BILO OSTAVLJENO STUDENTIMA I NjihOVOJ PRIVATNOJ INICIJATIVI. AKO NETKO ŽELI, ILI JEDINO TAKO MOŽE STUDIRATI, UMJESTO PROGRAMIRANIH 5 "STRESNIH" GODINA MOGAO BI STUDIRATI PRIMJERICE 10 GODINA, ALI NARAVNO ONAJ "VIŠAK" O SVOJOJ BRIZI - JA BIH GA MAKSIMALNO U TOME PODRŽAO. PROGRAM EDUCIRANJA ARHITEKATA IMA ODREĐENU CIJENU, KOJU MOŽE PLAĆETI DRŽAVA (ŠTO JE BOGATIJA TO VIŠE), STUDENTI (BILO PREKO RODITELJA, STIPENDIJA, SVOGA RADA I SL.) ILI KOMBINIRANO. NAŠ AKTUELNI MODEL FINANCIRANJA FAKULTETA JE ONAJ IZ "RANE FAZE KOMUNIZMA" (UGLAVNOM DRŽAVA PLAĆA ZA SVE), A S DRUGE STRANE DRUŠTVO JE U FAZI SVOG RAZVOJA KOJI NEKI NAZIVAJU "RANA FAZA KAPITALIZMA" I GDJE SU MOGUĆI IMUČNI POJEDINCI KOJIMA STUDIRANJE O VLASTITOM TROŠKU, AKO BI SE VRIJEME STUDIRANJA I PROLONGIRALO, NE BI BIO PROBLEM. DRŽAVA (MINISTARSTVO) DOK PLAĆA IMA PRAVO POSTAVLJATI I SVOJE KRITERIJE, ALI ISTO TAKO POJEDINI STUDENT KADA PLAĆA, TREBAO BI IMATI NA RASPOLAGANJU JEDAN FLEKSIBILNI MODEL.

1:100: KOJI JE VAŠ STAV O MOGUĆNOSTI ODABIRA ASISTENTA ?

PLEŠTINA: KAKO JE NA NAŠEM FAKULTETU ASISTENT ZANIMANJE KOJE SE GASI -NA KATEDRI ZA PROJEKTIRANJE NA 9 ASISTENATA (VEĆINOM S REFERENCAMA ZA DALJNJE NAPREDOVANJE) DOLAZI 29 PROFESORA (DOCENATA, PREDAVAČA, VIŠIH PREDAVAČA) -VI VJEROJATNO MISLITE NA IZBOR VODITELJA NA VIEZBAMA. JA SAM APSOLUTNO ZA SLOBODU IZBORA. TO, UOSTALOM, AFIRMIRA I FLEKSIBILNI MODEL. LOGIČNO BI BILO DA NAJBOLJI STUDENTI TREBAJU I IMATI PREDNOST U BIRANJU I, NARAVNO, ONI ĆE ODABRATI NAJBOL-

JE VODITELJA A "NAIGORI VODITELJI" ĆE BITI KAZNIJENI SA "NAIGORIM STUDENTIMA" I OBRNUTO- PRINCIP PRAVDE BIO BI ZADOVOLJEN. MEĐUTIM, JA NISAM SASVIM SIGURAN DA KADA SVI POSTANU SVJESNI TE NOVONASTALE SITUACIJE, DA SE NEĆE KOD TIH RECIMO "NAIGORIH GRUPA" POJAVITI SINDROM DOKAZIVANJA I VRLO POZITIVNI, NATJECATELJSKI DUH, PA VJERUJEM DA BI I NjihOVI REZULTATI MOGLI BITI ZAVIDNI. U SVAKOM SLUČAJU BI TREBALO NAKON DVIJE ILI TRI IZBORNE SEZONE IZVRŠITI TEMELJITU I ARGUMENTIRANU ANALIZU USPIJEHA ODNOSNO NEUSPIJEHA POJEDINIH GRUPA, VODITELJA ODNOSNO MODELA SLOBODNOG IZBORA VODITELJA. UVIEK ĆE BITI POPULARNIJIH, KARIZMATIČNIJIH I ATRAKTIVNIJIH NASTAVNIKA, I ONIH MANJE ZANIMLJIVIH; NO JA SAM UVJEREN, PONAVALJUĆI VRIJEDNOSTI SVIH SVOJIH KOLEGA, DA NITI JEDAN NE BI BIO UGROŽEN MODELOM BIRANJA

1: 100: ZA KRAJ VAŠA PORUKA MLADIM, BUDUĆIM

A R H I T E K T I M A

PLEŠTINA: ARHITEKT, OSIM ŠTO JE SPECIJALIST, STRUČNJAK ZA PROSTOR I KONSTRUKCIJU, FIZIKU ZGRADE, INSTALACIJE FUNKCIJU I SL. JE TAKOĐER I MISLILAC. IDEJU PRETVARA U MATERIJU (MATERIJAL), A MATERIJALU DAJE SMISAO, DUŠU I OSJEĆANJE. TAJ OGROMNI ZADATAKVLASTITOG OBRAZOVANJA I OSPOSOBLJAVANJA SE U VAŠIM GODINAMA PONAUVIŠE REALIZIRA NA OVOM FAKULTETU, NO DRAGOCJENE SU I SVE ONE AKTIVNOSTI KOJE SE DEŠAVAJU TU OKO NAS, U DRUŠTVU ARHITEKATA, NA SALONU I DRUGIM LIKOVNIM IZLOŽBAMA, NA RAZNIM TRIBINAMA. KORISTAN JE SVAKI ODLAZAK U PROJEKATNE BIROE, NA RAZNOVRNSNA GRADILIŠTA, UPOZNAVANJE I OSJEĆANJE NAŠIH POVJESNIH AMBIJENATA, ODLAZAK U ČISTU PRIRODU I DOZIVLJAJ NATURALNOG. ISTAKNUO BIH I VAZNOST PUTOVANJA PO SVIJETU, TE SPOZNAJA I NEKIH DRUGIH ARHITEKTONSKO KULTUROLOŠKIH MILIEA I TO BI BILO SVE-BAREM ZA POČETAK. OSTATAK VREMENA POTROŠITE NA ZABAVU, AKO VEĆ ONO RANIJE PREPORUČENC NIE USPIJELO BITI ZABAVOM

